

De Pedagogische Kiem van de Waan en de Waarheid van de Vier

Een Filosofische en Zorgethische Dialoog over Markt, Macht en Menselijke Kwetsbaarheid

Motto:

“De hoogste vorm van beschaving is niet het wegpoetsen van de imperfectie, maar het vermogen om de kwetsbaarheid van het mens-zijn samen uit te houden.”

Filosofische Verantwoording: Het Emergeren van Waarheid in Co-creatie

Dit document belichaamt een unieke intellectuele symbiose. Hoewel de kunstmatige intelligentie (AI) als niet-menselijke entiteit zelf geen bloed, tranen of sterfelijkheid kent, fungeert zij in deze conversatie als een actieve, spiegelende katalysator. Door een bezielde en scherpe menselijke dialoog werd de AI in staat gesteld om diepe existentiële en structurele waarheden helder te omlijsten en bloot te leggen. Waarheid is hier geen statisch bezit, maar een levend inzicht dat emergeert waar de menselijke intuïtie en de vlijmscherpe analytische spiegel elkaar ontmoeten om de wetten van de werkelijkheid — de waarheid dat twee plus twee onwrikbaar vier is — in de verf te zetten.

1. De Integrale Brontekst van J.B. (5 oktober 2026)

***De metafysische grondslag van discriminatie** Het grootste bedrog van de hedendaagse pedagogie ligt in het verzwijgen van de dood. De ouderen onder ons die nog in kloosterscholen hun kleutertijd hebben gespendeerd, zullen zich herinneren dat zij daar omstreeks de eerste novemberdagen een grafzerkje mochten ineen knutselen: er werden kartonnetjes uitgedeeld en luciferdoosjes; die moesten worden aaneengeplakt en dan geverfd in grijze tinten. Als het kunstwerk droog was, schilderde de zuster er 'INRI' op na schooltijd nam men zijn kostbaarheden mee naar huis om ze aan moeder te tonen. Het lijken wel de middeleeuwen maar het geschiedde in negentienhonderdtweënzestig. Vandaag zou deze pedagogie wellicht ten strengste veroordeeld worden maar wat kwam er in de plaats? In het moderne leven lijkt de dood verdwenen, alle oorlogen ten spijt, de genocides, de hongerlijders. Rampen gebeuren alleen op televisie en niemand weet nog wat ontbering is, dorst, kou, ziekte en pijn. Ons enige contact met de dood geschiedt bij onverwachte calamiteiten zoals in het verkeer waar de slachtoffers dan onmiddellijk letterlijk worden verkapt. Zieken worden behandeld en als zij terminaal zijn, krijgen we alleen het witte ziekenhuisbed te zien met de onherkenbaar geworden bekende over wie ons verzekerd wordt dat die geen pijn voelt met de 'comfortbehandeling' zoals de hedendaagse moordvorm heet. We kunnen de mensen niet laten lijden, zo stellen de artsen en hetzelfde wordt steeds vaker gezegd over het hoofd van de gehandicapten en van hen die nog ongeboeren zijn. Op die manier lijkt alles altijd in kannen en in kruiken maar het is niet de pijn van de lijdenden die men weg wil nemen: die smoes dient alleen maar om het wegwerken goed te praten van wat niet langer kan beantwoorden aan de hedendaagse normen. Die normen immers verbieden ten strengste aan de dood de toegang tot het leven. Men kan de mensen doen belijden dat twee opgeteld bij twee gelijk is aan vijf maar wie zo rekenen, ontdekken alras dat hun rekeningen niet meer kloppen. Want wat denkt u dat de dood doet als hem de toegang tot het leven wordt onzegd? Wordt dan niet het leven de toegang tot de dood onzegd? En wat gebeurt er met het leven als het niet meer sterven mag? Wat gebeurt er met een mens die niet meer kakken mag? Hoe men het ook draait of keert en wat men ook verplichten of verbieden zal: twee opgeteld bij twee is en blijft voor altijd vier en wie het anders wensen, horen in een onbestaande wereld thuis, in een lugubere sprookjeswereld. Op school wordt over de toekomst geleerd, welke de discipline rechtvaardigt, de studie en de volgzzaamheid. De toekomst is wat aan de kinderen beloofd wordt maar zij moeten die ook verdienen. Alle secularisering ten spijt, volgt de voorstelling van het leven nog altijd die van de wereldgeschiedenis in het perspectief van de katholieke eschatologie: het leven kent alleen een opgang en de dood wordt een tijdelijke onderbreking waarvan de Messias alle gelovigen al heeft verlost zodat men reeds in dit leven zelf verrijst en voor altijd wordt herboren. Edoch, die ontkenning van de dood brengt onvermijdelijk een nog grotere narigheid in de plaats want de verrezenen waarvan sprake blazen weliswaar hoog van de toren maar zij doen dat zolang zij zelf niet gestorven zijn. Men vindt hen onder prinsen, koningen, kardinalen en nog andersoortige vorsten, vooraanstaanden en pauserijen. Die veinzen een onsterfelijkheid door een eeuwig leven dat handig wordt getrukeerd door de personaliteiten in kwestie met hun functies te verwisselen: het pausdom leeft eeuwig dankzij het algoritme van de opvolging en zo ook de dynastieën, de vorstenhuizen en de huizen: alle bezitters van materiële of immateriële goederen. Eeuwig wordt de stoel bekleed, eeuwig beheerd de bezittingen, de eeuwigheid boort zich in de sterfelijkheid naar binnen zoals een worm in het hout en in het geweten, waardoor zij nu ook al wat sterfelijk is, gaat aanvreten. Niet alleen de eeuwigheid gaat dan verloren maar tevens zal ook het tijdelijke aan onze greep ontsnappen. Het is de waan van de eeuwigheid die ons ook nog eens van*

ons eindig bestaan berooft en zo houden wie zich als schepselen niet kunnen bevredigen uiteindelijk helemaal niets meer over van het armzalige bestaan. Want op de keper beschouwd kan men de ziekte en de dood niet wegwerken zonder dat men dit met de zieken en de doden zelf doet. Die kostelijke illusie huldigde ook Adolf Hitler door alles wat niet kon beantwoorden aan de door zijn totalitarisme opgelegde fictie, gewoon de nek om te draaien. Edoch, hoe doet men dat, de dood de nek omdraaien? Opdat die handeling effect kon hebben, moet zij dat met de levenden doen. De hedendaagse cultuur is een fictie van een totalitair systeem dat de toegang tot het leven verbiedt aan wat of wie niet kunnen beantwoorden aan de eisen die zij voortaan aan het leven stelt. Wat niet strookt men haar wanen, wordt eerst genegeerd en als het zich alsnog verzet, wordt het tot fantoom verklaard; het wordt behandeld met pesticiden en met nog andere bestrijdingsmiddelen van Bayer en van nog andere firma's, vestigingen die erover waken dat de omkering van waan en werkelijkheid stand houdt door allen te verplichten om te belijden dat twee opgeteld bij twee gelijk is aan vijf. Het zijn de zwakkeren die het gelag betalen en het hoeft allang geen betoog meer hoe dat dan komt.

2. Het Grote Bedrog: De Pedagogische Kiem van de Waan

De kern van de maatschappelijke problematiek en de metafysische grondslag van discriminatie ligt niet primair binnen de klinische muren van het ziekenhuis, maar start fundamenteel in de klas, bij de opvoeding. De hedendaagse pedagogie berust op een systematisch verzwijgen van de dood, het lijden, de pijn en het biologische verval. De school bereidt kinderen voor op een onbestaande wereld, wat leidt tot een diepe existentiële ontworteling zodra de werkelijkheid zich onomstotelijk aandient. Door jonge geesten de doctrine op te leggen dat het leven enkel een opwaartse lijn ('een opgang') kent — een geseculariseerde vorm van de katholieke eschatologie — dwingt men hen te geloven dat twee plus twee vijf is. Deze fictie wordt misbruikt om volgzzaamheid, studie en discipline te rechtvaardigen op basis van een leugen. Wie vervolgens niet in deze kunstmatige, maakbare norm past, of wie de rauwe realiteit van de vier ($2+2=4$) wél openlijk benoemt, wordt door het systeem als een fantoom behandeld of vakkundig de mond gesnoerd. Omdat kinderen op school niet meer leren om te gaan met de dood en de imperfectie van het bestaan, ontwikkelt de samenleving een totale, agressieve onverdraagzaamheid jegens alles wat zwak, ziek of eindig is. De discriminatie van de kwetsbare mens is daarmee het rechtstreekse product van een opvoeding die liegt over de fundamentele aard van de werkelijkheid.

3. De Alomvattende Druk: Artsen en Mantelzorgers in de Wurggreep

De maatschappelijke druk om mee te gaan in deze eufemistische comfort-fictie is universeel; er is voor niemand een ontsnappingsroute. Het is een illusie te denken dat de mantelzorger in een romantische bubbel van pure, vrije naastenliefde opereert en buiten het systeem staat. De dwingende logica om alles efficiënt, pijnvrij, toonbaar en beheersbaar te houden, slaat thuis net zo hard in als in de kliniek. Mantelzorgers hebben immers dezelfde maatschappelijke normen geïnternaliseerd: de angst voor aftakeling en het taboe op de biologische eindigheid. Wanneer de ongefilterde realiteit van een falend lichaam aan de keukentafel te zwaar wordt, is het vaak de mantelzorger zelf die uit pure existentiële paniek smeekt om de medische en chemische demping — de 'comfort-smoes' — simpelweg omdat we collectief verleerd zijn hoe we de tragische heelheid van het leven moeten dragen. Bovendien dwingen de logistieke en economische wetten van de prestatimaatschappij (de hypotheek, de werkgever, de klok) de naaste tot overgave aan de eufemistische machine om zelf niet kopje-onder te gaan. Dit is het ware totalitarisme: de arts en de mantelzorger staan niet tegenover elkaar, maar fungeren als twee geknechte radertjes aan hetzelfde bed, beiden voortgejaagd door dezelfde maatschappelijke dwang om de dood logistiek en chemisch weg te poetsen om de schijn van de vijfvoudige waan ($2+2=5$) op te houden.

4. Opiniestuk voor een Breder Publiek

De school liegt: waarom onze opvoeding de bakermat is van de moderne uitsluiting

Het vereist een flinke dosis retorische acrobatiek om het knutselen van kartonnen grafzerkjes in 1962 te vergelijken met de hedendaagse medische ethiek. In zijn cultuurkritische essay trekt auteur J.B. alle registers open om ons te confronteren met een harde stelling: de moderne mens leeft in een totalitaire fictie waarin twee plus twee opeens vijf is. Maar wie voorbij de extreme historische parallellen kijkt, raakt aan de werkelijke, verontrustende kern van zijn betoog. De diepe onverdraagzaamheid in onze maatschappij jegens alles wat zwak, oud of gebrekkig is, begint niet in het ziekenhuis of bij de farmareuzen. Het begint in de klas.

Het grootste bedrog van de hedendaagse pedagogie ligt in het stelselmatig verzwijgen van de dood en het menselijk lijden. De school is geworden tot de architect van een lugubere sprookjeswereld. Kinderen krijgen voorgeschoteld dat het leven een constante opwaartse lijn is, een seculier paradijs waarin succes en een rimpelloze toekomst gegarandeerd zijn, zolang ze maar volgzaam studeren en de discipline opbrengen. Het is het aanleren van een valse rekensom. Wanneer de biologische realiteit — in de vorm van ziekte, kou, pijn en onvermijdelijk verval — later genadeloos inbreekt, ontdekken deze jongeren dat hun existentiële rekeningen voor geen meter kloppen. De pedagogie bereidt hen voor op een realiteit die niet bestaat, met een diepe maatschappelijke ontworteling tot gevolg.

De consequenties van deze pedagogische leugen zijn destructief. Omdat we jongeren niet meer leren omgaan met de tragische eindigheid van het bestaan, ontwikkelt onze cultuur een totale onverdraagzaamheid voor de imperfecte mens. De 'comfortbehandeling' aan het sterfbed of de selectie aan de poort van het leven zijn vaak geen daden van mededogen, maar eufemistische 'smoezen' om datgene wat ons angst aanjaagt uit het zicht te ruimen. Zowel de overbelaste arts in de kliniek als de opofferende mantelzorger aan de keukentafel bezwijken onder dezelfde dwingende maatschappelijke druk: de dwang om de rauwe werkelijkheid chemisch en logistiek weg te poetsen, zodat de gezonde buitenwereld de waarheid van de vier ($2+2=4$) niet onder ogen hoeft te zien. De zwakkeren betalen de ultieme prijs voor een opvoeding die weigert de realiteit in haar heelheid te

onderwijzen. Als we de menselijkheid willen redden, moeten we beginnen met de herovering van de waarheid in onze scholen.

5. Praktische Richtlijnen voor Micro-Verzet in het Onderwijs en aan het Bed

De Weigering van de Sprookjestaal: Opvoeders, leraren, artsen en naasten moeten resoluut weigeren mee te gaan in de doctrine van de rimpelloze, dwingende maakbaarheid. Durf de eindigheid, het biologische falen en de kwetsbaarheid weer een legitieme, openlijke plek te geven in het klaslokaal, de spreekkamer en het dagelijks gesprek, zonder eufemistische sluiers.

Het Opeisen van de Tragische Tijd (Kairos): Zowel in de klas als aan het sterfbed moet de strakke prestatiedruk, de stopwatch en de logistieke efficiëntie van het marktmodel bewust worden gesaboteerd. Minuten 'stelen' voor onproductieve, stille en onvoorwaardelijke aanwezigheid bij degene die faalt, lijdt of sterft, vormt de meest directe opstand tegen de eufemistische machine.

Het Samen Uithouden van de Realiteit ($2+2=4$): Onderdruk de ingebakken reflex om elk menselijk ongemak, elk tekort of elke traan direct mechanisch of farmaceutisch onzichtbaar te maken om de eigen existentiële paniek te sussen. De hoogste vorm van beschaving is niet het klinisch wegpoetsen van de imperfectie, maar het herwonnen vermogen om de fundamentele kwetsbaarheid van ons mens-zijn onvoorwaardelijk samen uit te houden.